

Mpiri - ein instituti n   f royskari musikk  gu:

Mpiri – sl   br tandi k rsangur   15  r

Rundatorn er partur av Trinitatis kirkjuni   Keypmannahavn.   fr l ka konsertsalinum   loftinum   hesari risast ru kirkju, kundi t  uppliva nakrar av teimum bestu f roysku k rframf rslunum   n ggjari f royskari t nleikas  gu. Mpiri hev i konsert!

Leif Hansen

Ta  v ru ung f roysk lesandi vi  havnamanninum Boga Mouritsen   odda, sum t ku seg saman   k r og kalla u ta  Mpiri. Um navni  Mpiri skuldi fatast sum  rslit av n komnum f royingum   meginlendinum og teirra fyrstu lekti n   v sinda st  i ella at tey v ru ey mj k og var in   byrjanini veit eg ikki r ttiliga.    llum f rum mundi Mpiri ver a ein umskrivning av empiri og sum tey t  s gdu um teirra tilgongd til k rsang: *“Learning by Doing”*. Neyvan v ru hesi f lkini novicar    kinum, men v ru t nleikaligt uppald   k rt nleikal vinum   Havn   *Rytmiska k rinum   Hoyd lum, Cantabile, Mansk rinum* og *Kamark rinum*.

  Nor uratlantiskari k rstevnu nor an fyri Keypmannahavn   1999 hoyrdi eg tey fyrstu fer  og longu t  var greitt, at her var talan um k rsangarar, sum vildu naka  meira enn hini. *“Learning by Doing”* hev i longu t  mist s na upprunaliga t ydning. At onkur so hev i funni   tav, at Mpiri   onkrum afrikanskum stammum li merkir fiskur mundi vi virka til at tey varveittu navni .

Fyrstu tvey  rini ella so var ta  ein av stovnarum Bogi Mouritsen sum stj rna i k rinum. K ri  fekk eisini undir Bogasa lei slu s na n verandi st dd einir 13-15 sangarar.

“M sn lin er minni enn dyngv ppan...”

Hugflogi  hj  k rinum var st rt hesi  rini og vanligar k rkonventi nir fing  javnan avbj ding fr  Mpiri. K ri  var   byrjanini av 00’inum at rokna sum eitt kreativt epicentur b  i   f royskum  tisetal vi, men eisini   f royskum t nleikal vi sum heild. Framf rslur v ru neyvt koreografera ar, b nar v ru sni g v nir og sangmappurnar v ru snildisliga gj rdar.

  2000 t k Sunleif Rasmussen vi  sum k rlei ari og k ri  menti seg alsamt, og   2002 komu tey vi  teirra fyrstu fl gu tg vu - *Asbest*. Innihaldsmessiga var fl gan ein sannur hurlivasi av gomlum og n ggjum, kirkjuligum og ver sligum. Ra fylgjan av sangunum var l ka alternativ: T roddur Poulsen aftan  Hans Thomiss n og Anker Eli aftan  Goethe. K ri  var   konsertfer    F royum hetta sama  r og minnst eg t  uliga konsertina   bygdah sinum vi  Gj gv. *“M sn lin er minni enn dyngv ppan”* -  bl sturinn hev i T roddur fingi   r Fuglab k Mikkjals og Tr ndur Bogason demonstrera i, kanska   fyrsta sinni innan k rt nleik, s tt ovurhonds st ra t nleikaliga hugflog og talent.

Titulsangurin   fl guni *Asbest* var upprunaliga ein vr v lisangur, i  allarhelst mundi ver a  komin   onkrum g  um veitslulag   Hoyd lum mi skei is   90’inum. Tr ndur Bogason umgj rði hendan sang til k rsats og var hann   fleiri  r ey kennislagi  hj  k rinum. So n gv sungu tey hann, at vit v ru fleiri, sum gleddust t  hann fall  r konsertskr nni hj  k rinum.

Gorm

Danski k rlei arin Gorm Larsen t k   2003 vi  sum k rlei ari og saman vi  hesum k rlei slunnar hegnismanni bleiv Mpiri eitt av absolutt bestu f royskum k rum nakrant  . Gorm  tleg i   n rum 10  r f royskan k rt nleik   s n egna h tt, og gav okkum   rum k rlei arum t nleikaligt m tsp l   s num tulkingum av ma. Waagstein, Holmboe og Kn t Olsen.

Alternativu tónleikaligu tulkingarnar av føroyskum kórsangi hjá Gorm Larsen komu eisini væl við á fløguútgávunum *Flóðir av ljósi*, við tónleiki hjá Kára Bæk, og á fløguni *Maimynd*, við tónleiki hjá Knúti Olsen. Fløgan *Upp Gleðist* var ein verkætlan, sum kórið setti í verk til tess at fáa til vega kórútsingar av jólatónleiki. Yndisligi kórklangurin upptikin í teirri nú stongdu Samuels kirkjuni á Nørrebro, bera boð um tann musikalitet, sum Gorm Larsen gav kórinum.

Kórsangur – elitan gongur á odda

Mpiri er eins og øll onnur føroysk kór mannað við áhugasangarum. Men í einum føroyskum samanhangi hava tað síðsti 50 árini altíð verið kór, sum í dygd og málsetningi hava gingið undan. Frá miðskeiðis í sekstiárunum til miðskeiðis í áttatiárunum vóru tað í høvuðsheitum tvey kór, sum myndaðu tann føroyska kórsingin, nevniliga kórini í Havn: *Havnarkórið* (upprunaliga Útvarpskórið) og *Kristiliga sangkórið*. Verður sæð burtur frá sangunum hjá Vagn Holmboe, sum Havnarkórið javnan hevði á skrá, var føroyskur kórtónleikur einamest myndaður av sangum hjá Waagstein og Højgaard. Miðskeiðis í áttatiárunum vóru kórini *Tórshavnar kamarkór* og *Cantus Borealis* sett á stovn, við tí greiða málsetningi at hækka støðið á føroyskum kórsangi. *Tórshavnar manskór* varð sett á stovn í 1987 og setti eftir stuttari tíð heilt nýggjan standard fyri manskór í Føroyum. *Gentukórið hjá Paula í Sandagerði* varð stovnað fyrst í 80'inum, men fyrst í 90'inum bleiv tað betur kent sum *Cantabile*. Sama tíðarskeið hevði *Fuglafjarðar Gentukór* sína stóru tíð undir leiðslu av Frits Johannesen. Sangarar úr m.a. Cantus Borealis byrjaðu í 1992 kórið *Nóatón*, sum var eitt tað mest ambitiøsa kórprojekt í Føroyum nakrantíð. Í 1998 er tað so at Mpiri verður stovnað og fimm ár seinni í 2003 savnar tann tá heimflutti Sunleif Rasmussen fólk saman í kórið *Tarira*. Ein orsök til stóra áhugan fyri kórsangi millum føroyingar er úrslit av tað hevur eydnast at byggja brúgv millum tað fólksligu kórsangstraditiðina og kórini við høgum málsetningum. Tann fólksligi kórsangurin og elitan liva sum kunnugt av hvørjum øðrum. Kórini við høgum málsetningum eiga uttan iva lut í, at føroysk tónaskøld fóru at skriva nýggjan kórtónleik. Seinastu 15 árini er eisini nógur kórtónleikur skrivaður júst til Mpiri av føroyskum tónaskøldum, t.d. av Paula í Sandagerði, Sunleifi Rasmussen og Kára Bæk. Sostatt eigur kórið eisini lut í menningini av føroyskum kórsangi.

Meira enn eitt studentakór

Tó at Mpiri ikki er heimahoyrandi í Føroyum og ikki hevur havt so nógvar framførslur her á landi, so er kórið at fata sum partur av føroyskum tónleikalívi. Kórið hevur altíð fatað seg sjálvt sum eitt føroykst kór, tó at manningin nærur ongantið bara hevur verið føroysk. Í Simeons kirkjuni á Nørrebro vandi kórið í nógv ár. Her hava tey tikið tøkini, lært seg stemmunar, arbeitt við kórklangi, og innstuderað fraseringar. Nógv tíð og nógv orka er brúkt uppá at læra og framføra til tíðir sera kompliseraðan tónleik.

Konsertir renna mær í hug av loftinum í Trinitatis kirkjuni í Keypmannahavn. Har kundi tú uppliva nakrar av teimum bestu føroysku kórframførslunum í nýggjari føroyskari tónleikasøgu. Mpiri hevði konsert!

